

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká pošta s. p.**, se sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, proti nečinnosti žalované ve věci žalobcovy žádosti o poskytnutí informace ze dne 24. 1. 2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2013, č. j. 5 A 2/2013 – 33,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále „městský soud“) se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhal ochrany proti nečinnosti žalované spočívající v tom, že žalovaná nereagovala na jeho žádost o poskytnutí informací ze dne 24. 1. 2012, ani na následnou stížnost. Stěžovatel byl městským soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu, na což reagoval žádostí o osvobození od soudních poplatků. Městský soud stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl. Toto rozhodnutí městského soudu bylo ke kasační stížnosti žalobce přezkoumáno Nejvyšším správním soudem s tím, že kasační stížnost stěžovatele byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 53/2013 – 18.

Na opětovnou výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku stěžovatel reagoval žádostí o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku. Městský soud rozhodl usnesením, které bylo nyní napadeno kasační stížností stěžovatele, o zastavení řízení. O

nákladech řízení rozhodl městský soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Usnesení Městského soudu v Praze

Městský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že o žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku nerozhodoval samostatným usnesením. Tato žádost je standardní reakcí stěžovatele na výzvu k zaplacení soudního poplatku ve fázi, kdy stěžovatel nabyt osvobozen od soudních poplatků (případně mu bylo osvobození odňato) a kdy správnost tohoto rozhodnutí potvrdil v kasačním řízení i Nejvyšší správní soud. Městský soud považuje samostatné rozhodování o žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku za zbytečné, neboť z procesního postupu stěžovatele je soudu zřejmé, že stěžovatel soudní poplatek zaplatit nehodlá, a stěžovateli zase z dosavadního rozhodování soudu musí být zřejmé, že prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku není možné. I v projednávané věci je zřejmé, že stěžovatelova žádost není vážně míněná a jejím jediným cílem je protahovat řízení.

Protože stěžovatel nezaplatil soudní poplatek, městský soud rozhodl o zastavení řízení. O nákladech řízení rozhodl městský soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Kasační stížnost

Stěžovatel napadá toto usnesení městského soudu kasační stížností ze dne 2. 1. 2014. Stěžovatel namítá, že žádný soud nesmí činit úsudky bez odůvodnění, důvodem k zamítnutí žaloby nemůže být hypotéza o zjevné neúspěšnosti žaloby. Stěžovatel namítá, že městský soud logicky nevyvrátil „opodstatněnost“ zahájeného soudního řízení a přitom bez „výroku o věci“ soudí, že stěžovatel nemá na informace žádné právo. Úsudek soudu je diskriminační, neboť omezuje stěžovatelův přístup k soudu.

Kasační stížnost dále obsahuje námitky proti usnesení městského soudu, kterým stěžovateli nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků (usnesení ze dne 11. 2. 2013, č. j. 5 A 2/2013 - 19), a námitky směřující proti předcházejícímu rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci (rozsudek ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 53/2013 - 18), kterým byla zamítnuta kasační stížnost proti rozhodnutí městského soudu o nepřiznání osvobození od soudních poplatků.

Námitky stěžovatele směřují rovněž proti lhůtě stanovené městským soudem k zaplacení soudního poplatku. Stanovení této lhůty je podle stěžovatele projevem libovůle a lhůta je nepřiměřená. Městský soud podle stěžovatele zaměňuje poplatek za úkon a poplatek za návrh na zahájení řízení. Stěžovatel obecně namítá, že postup stanovený zákonem o soudních poplatcích, konkrétně zastavení řízení při nezaplacení soudního poplatku, je protiústavní, neboť brání „mnohým“ v přístupu k soudu.

Stěžovatel závěrem navrhuje zrušení napadeného usnesení městského soudu.

pokračování

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje důvody, které jsou podle svého obsahu podřaditelné pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Jedná se proto o důvody přípustné. Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a na povinném zastoupení stěžovatele advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), neboť z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že opětovné trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku a na podmínce povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému. To by popíralo smysl samotného řízení a zároveň nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení. (Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77.) Kasační stížnost je tedy přípustná.

Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích „[n]ebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.“

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí žádné důvody, které by svědčily o tom, že podmínky pro zastavení řízení městským soudem pro nezaplacení soudního poplatku nebyly dány (např. proto že soudní poplatek byl zaplacen). Pouze námitka stěžovatele vyjadřující nesouhlas s tím, jak byla městským soudem stanovena lhůta k zaplacení soudního poplatku, se dotýká podmínek stanovených citovaným ustanovením zákona o soudních poplatcích pro zastavení řízení. Zdejší soud však nemůže s touto námitkou stěžovatele souhlasit. Stěžovateli byla usnesením městského soudu ze dne 20. 11. 2013, č. j. 5 A 2/2013 – 29, stanovena lhůta k zaplacení soudního poplatku v délce 7 dní. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. například rozsudek ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 – 73), lze za příliš krátké případně považovat jen lhůty výrazně kratší. Nejvyšší správní soud rovněž nepřehlédl, že stěžovateli byla stanovena k zaplacení soudního poplatku citovaným usnesením městského soudu lhůta 7 dní a toto usnesení mu bylo doručeno dne 22. 11. 2013, přičemž usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku bylo vydáno městským soudem až dne 6. 12. 2013. Stěžovatel tak měl fakticky na uhrazení soudního poplatku 14 dní. Posledním dnem, kdy je účastník řízení oprávněn právně relevantním způsobem zaplatit soudní poplatek, je totiž fakticky den doručení usnesení o zastavení řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.

3. 2007, č. j. 5 Afs 112/2006 – 41, publikovaný pod č. 1218/2007 Sb. NSS či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172, publikovaný pod č. 2328/2011 Sb. NSS). Je také třeba zdůraznit, že se již jednalo o opakovanou výzvu k zaplacení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by lhůta stanovená stěžovateli k zaplacení soudního poplatku byla jakkoli nepřiměřená a vykazovala tak znaky libovůle, jak stěžovatel namítal v kasační stížnosti.

Stěžovateli nelze přisvědčit ani v jeho negativním názoru na ústavnost právní úpravy soudních poplatků. Zdejší soud opakovaně zdůraznil, že požadavek na placení soudních poplatků nelze považovat za protiústavní (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 9/2012 – 73, www.nssoud.cz). Úprava poplatkové povinnosti podle zákona o soudních poplatcích představuje rovněž podle Ústavního soudu ústavně konformní podmínku podmiňující právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 162/99 ze dne 3. 8. 1999 (N 104/15 SbNU 53)]. Z toho tedy plyne, že postup městského soudu v souladu se zákonem o soudních poplatcích nelze považovat vůči stěžovateli za jakkoli diskriminační.

Není jasné, k čemu měla směřovat kasační námitka, že městský soud zaměňuje poplatky za návrh na zahájení řízení a poplatky za úkony. Stěžovatel tuto kasační námitku nijak blíže nerozvedl a Nejvyšší správní soud se jí proto nezabýval. Nejvyšší správní soud se rovněž nezabýval kasačními námitkami stěžovatele směřujícími proti předcházejícímu rozsudku zdejšího soudu ve věci (rozsudek ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 53/2013 – 18), kterým byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti usnesení městského soudu o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Uvedený rozsudek zdejšího soudu je pravomocný od 18. 10. 2013 a nemůže být podroben přezkumu v řízení o kasační stížnosti. Rovněž námitkami stěžovatele směřujícími proti usnesení městského soudu ze dne 11. 2. 2013, č. j. 5 A 2/2013 – 19, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, se zdejší soud nezabýval, neboť toto usnesení městského soudu není předmětem přezkumu v nynějším řízení o kasační stížnosti. Nadto bylo usnesení městského soudu č. j. 5 A 2/2013 – 19, již podrobeno kasačnímu přezkumu s tím, že kasační stížnost byla zamítnuta právě rozsudkem zdejšího soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 53/2013 – 18.

Rozhodnutí městského soudu napadené kasační stížností je procesním rozhodnutím, které představuje zákonný následek nesplnění jedné z podmínek řízení (zaplacení soudního poplatku). Městský soud za takové situace ani nemohl žalobu stěžovatele věcně posuzovat. Jelikož městský soud nemohl při neexistenci podmínek řízení posuzovat žalobu stěžovatele meritorně, nečinil ani závěry o úspěšnosti či neúspěšnosti stěžovatelovy žaloby, o „opodstatněnosti“ soudního řízení či o tom, zda stěžovatel má právo na informace, jejichž poskytnutí se domáhal žalobou. Tím méně lze očekávat, že by městský soud měl rozhodnout v tomto druhu procesního rozhodnutí výrokem o tom, zda stěžovatel má či nemá právo na poskytnutí informací, jichž se domáhá.

Lze tedy uzavřít, že kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. nebyly dány. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

pokračování

O nákladech řízení o kasační stížnosti vůči stěžovateli rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo žalované, protože však žalovaná náhradu nákladů nežádala, a případné vzniklé náklady ani jinak ze spisu nevyplývají, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů žalované nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu